

Datum
2022-01-02

Er referens
U2022/03951
Vår referens
AA

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över Statens skolverks förslag till nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023–2027

TechSverige har beretts möjlighet att lämna synpunkter över rubricerad remiss (dnr U2022/0395). TechSverige är en bransch- och arbetsgivarorganisation för företag inom techsektorn med drygt 1 400 medlemsföretag – som sammantaget har närmare 100 000 medarbetare i Sverige. TechSverige ingår i förbundsgruppen Almega och därmed i Svenskt Näringsliv.

TechSveriges ställningstagande

TechSverige tillstyrker Skolverkets förslag till nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023–2027.

TechSverige anser att en gemensam digitaliseringsstrategi bidrar till att stärka barns och elevers förutsättningar att utveckla digital kompetens och förmåga att använda digital teknik. Dessa kompetenser är helt nödvändiga för att möta dagens och morgondagens arbetsmarknad.

Utan en gemensam digitaliseringsstrategi riskerar den digitala klyftan att förstärkas, vilket på sikt kan påverka Sveriges konkurrenskraft, välstånd och välfärd.

För att strategin ska få den effekt som avses måste skolväsendet ges bättre förutsättningar att nå målen. TechSverige anser därför att regeringen bör beakta följande:

1. Satsa på ett digitalt kompetenslyft för lärare, rektorer och huvudmän.
2. Öka samverkan mellan skolan och näringslivet.
3. Stärk forskning och utvärdering av digitalisering i skolan.
4. Knyt resurser till genomförandet av strategin.

Kommentarer och synpunkter

Techsektorn spelar en central roll för Sveriges framtid, både när det gäller att skapa tillväxt och sysselsättning, men också när det gäller att driva samhällsutvecklingen framåt och lösa viktiga samhällsutmaningar.

Digitala innovationer och tekniska lösningar förändrar hur vi lever våra liv och driver ekonomin framåt. För att säkerställa att eleverna är rustade för den digitala utvecklingen är det av yttersta vikt att skolan tillhandahåller digital kompetens på alla nivåer i utbildningssystemet. Barn och elever med digital kompetens kommer att ha bättre förutsättningar att möta såväl möjligheter som de utmaningar digitaliseringen för med sig.

Med digital kompetens kan de använda teknik på ett säkert och effektivt sätt, vilket är avgörande för att främja en inkluderande digital samhällsutveckling där ingen utesluts på grund av bristande digitala färdigheter.

Konkurrenskraft och omvärldsutveckling

För att Sverige ska bibehålla sin konkurrenskraft och fortsätta att växa och utvecklas är det avgörande att den framtida arbetskraften har en hög nivå av digital kompetens. Detta är nödvändigt för att kunna möta kraven som följer av den snabba tekniska utvecklingen i näringslivet och på arbetsmarknaden.

Andra länder har vidtagit ambitiösa åtgärder för att rusta sin framtida arbetskraft med digital kompetens. Hälften av OECD-länderna hade 2020 antagit strategier för digitalisering av skolväsendet.¹ Gemensamt för dessa strategier är att de innehåller mål och politiska prioriteringar för att möta allt större krav på digital kompetens.

För att inte hamna efter krävs det att den svenska regeringen höjer ambitionerna när det gäller digitaliseringen i den svenska skolan.

Nationell strategi möjliggör utvärdering

Det finns många exempel på skolor och lärare som på ett framgångsrikt sätt använt digitaliseringens möjligheter för att utveckla pedagogiken och undervisningen. Det finns också skillnader i hur långt olika skolor har nått i sin digitaliseringsresa. Det visar Skolverkets uppföljning av den tidigare digitaliseringsstrategin 2017–2022.

Skolans digitalisering och elevernas tillgång till digitala kompetens får inte bli en fråga för enskilda kommuner och huvudmän. Regeringen har ett ansvar att säkerställa en likvärdig digital utveckling och att alla elever ges samma förutsättningar att tillgodogöra sig digitala kunskaper och färdigheter.

Det är därför viktigt att regeringen antar en nationell digitaliseringsstrategi. Strategin pekar ut en gemensam riktning för skolans digitalisering. Den möjliggör också uppföljning och utvärdering av skolornas arbete. Den här kunskapen är viktig både för att identifiera brister och förtjänster, men också för att regeringen ska kunna fatta välunderbyggda beslut om den framtida digitaliseringen i skolan.

Bättre förutsättningar krävs för att nå målen

Skolverkets förslag till strategi utgör en viktig utgångspunkt för digitalisering av det svenska skolväsendet men ska strategin få den effekt som avses måste skolväsendet ges bättre förutsättningar att nå målen. TechSverige anser att det kräver följande:

1. Ett kompetenslyft för lärare, rektorer och huvudmän

TechSverige anser att det är viktigt att lärarutbildningen leder till att blivande lärare utvecklar adekvat digital kompetens samt att de ges möjlighet till kontinuerlig kompetensutveckling under yrkeslivet. Det krävs en översyn av den befintliga lärarutbildningen samt nationella satsningar på kompetensutveckling av lärare, bland annat genom riktade statsbidrag.

Lärare och förskolelärare har en central roll i elevernas kunskapsutveckling. För att kunna utforma lärmiljöer som bidrar till att höja elevernas digitala kompetens är det av största vikt att lärare besitter rätt kompetens. Skolverkets uppföljning av digitaliseringsstrategin 2017–2022 (Rapport 2022:4) visar emellertid att det finns behov av kompetenshöjande insatser och stöd hos lärare och förskolepersonal när det gäller att utnyttja digitala möjligheter i undervisningen.

Att endast öka lärarnas kompetens är inte tillräckligt. Skolledare och beslutsfattare måste också ha kunskap om hur digitaliseringen påverkar samhället och skolan, hur undervisningen kan utvecklas för att öka måluppfyllelsen, hur digital kompetens beskrivs i läroplaner, kursplaner och ämnesplaner och hur digitala verktyg, infrastruktur och tjänster

¹ Digital strategies in education across OECD countries: Exploring education policies on digital technologies, <<https://www.oecd.org/education/digital-strategies-in-education-across-oecd-countries-33dd4c26-en.htm>>

kan samverka för att skapa en god digital arbetsmiljö. Rektorsers förmåga att ställa krav på vilka tekniska lösningar verksamheten har behov av måste också stärkas.

2. Ökad samverkan mellan skolan och näringslivet

För att säkerställa en ändamålsenlig digitalisering i hela utbildningskedjan är det viktigt med en nära samverkan med näringslivet. Det kan handla om samverkan kring användning av befintlig eller ny teknik, där näringslivet kan bidra med teknisk expertis och kunskap om hur teknik kan användas i undervisningen.

Det kan också handla om samverkan vid utformning av kompetensutvecklingsinsatser för lärare och elever, där näringslivet kan bidra med kunskap om vilken kompetens som efterfrågas på arbetsmarknaden.

Framtidens teknik inom utbildning bör utvecklas i samarbete mellan lärare, rektorer och techbranschen. På så sätt kan teknik utvecklas utifrån behoven i skolan och anpassas till elevernas lärande.

Det är viktigt att skolan är öppen för samverkan med näringslivet och att samarbetet sker på ett sätt som gynnar eleverna och deras framtida möjligheter på arbetsmarknaden. Samtidigt är det viktigt att samarbetet sker på ett etiskt och ansvarsfullt sätt, där skolans oberoende och elevens integritet respekteras.

3. Forskning och utvärdering av digitalisering i skolan

Den digitala utvecklingen i skolan måste baseras på forskning och beprövad erfarenhet. En nära samverkan mellan akademien och skolväsendet är viktigt för att stimulera praktisknära forskning och forskningsbaserad verksamhetsutveckling. Kopplingen till lärarutbildningarna är också viktigt för att säkerställa att lärare har de rätta kunskaperna för att undervisa i en digitaliserad skolmiljö. Det krävs också mer resurser till forskning inom området.

Dessutom är det viktigt att kontinuerligt följa upp och utvärdera vad som fungerar och vad som inte fungerar. Genom att aktivt följa upp och utvärdera kan skolor tillsammans med Skolverket identifiera vilka åtgärder som är effektiva och säkerställa att resurserna används på ett effektivt sätt för att gynna elevernas lärande och utveckling.

4. Resurser till genomförande av strategin

Det är helt avgörande att huvudmän och rektorer har tillräckliga resurser för att kunna bedriva befintlig verksamhet och samtidigt genomföra de förändringar och utveckling som krävs för digitaliseringen av skolväsendet. TechSverige anser att regeringen och riksdag behöver avsätta resurser för detta ändamål.

För TechSverige

Ana Andric
näringspolitisk expert